

आदिदेवाध्यायः १]

स्वर्गकाण्डः १.

१. अथ स्वर्गकाण्डः

आदिदेवाध्यायः ॥ १ ॥

स्वर्गो नाकः सुरावास उर्ध्वलोकः फलोदयः ।
 सौरिको भोगभूमिः खी दिवि द्यौश्च त्रिविष्टपम् ॥ १ ॥
 अमर्त्यभवनं गौश्च त्रिदिवः स्यात्स्वरव्ययम् ।
 देवा निलिम्पा मरुतो गीर्वाणा वायुनाः सुराः ॥ २ ॥
 आदित्या ऋभवोऽस्वप्रा विवस्वन्तो दिवौकसः ।
 आदिदेवा दिविषदो लेखा अदितिनन्दनाः ॥ ३ ॥
 सुपर्वाणः क्रतुभुजो निर्जरा अमृताशनाः ।
 बर्हिसुखा विट्पत्यच्छिदशा हव्ययोनयः ॥ ४ ॥
 अमर्त्याश्चाथ न खी स्याहैवतं देवता ख्याम् ।
 त्रय एवादिदेवाः स्युर्ब्रह्मविष्णुमहेश्वराः ॥ ५ ॥
 आजानजाः स्वतोदेवाः कर्मदेवास्तु कर्मभिः ।
 ब्रह्मा विधाता विश्वात्मा धाता स्रष्टा प्रजापतिः ॥ ६ ॥
 हिरण्यगर्भो द्रुहिणो विरिच्छः कश्चतुर्मुखः ।
 पद्मानाभः सुरज्येष्ठश्चिरजीवी सनातनः ॥ ७ ॥
 शतानन्दः शतधृतिः स्वयंभूः सर्वतोमुखः ।
 परमेष्ठी विश्वरेताः पुरुषो हंसवाहनः ॥ ८ ॥
 पद्मभूः प्राणदो वेदा द्रुघणो नाभिजो विधिः ।
 वाग्वाणी भारती भाषा गौरीत्रीही सरस्वती ॥ ९ ॥
 विष्णुर्नारायणो बन्धुश्चकपाणिर्जनार्दनः ।
 दैत्यारिः पुण्डरीकाक्षश्चिक्कुद्दिष्टरश्रवाः ॥ १० ॥
 पीताम्बरो हृषीकेशो विष्वक्सेनश्चतुर्मुजः ।
 श्रीवत्सः श्रीपतिः शार्ङ्गी श्रीवत्साङ्गोऽच्युतो हुणः ॥ ११ ॥
 वासुदेवः स्वभूश्चकी वैकुण्ठः पुरुषोत्तमः ।
 अरिष्टनेमिरजितः श्रीधरो यज्ञपूरुषः ॥ १२ ॥
 मुखकेशी मुररिपुगदापाणिरधोऽक्षजः ।
 अनन्तशायी वृन्दाको मुकुन्दो धरणीधरः ॥ १३ ॥
 शतानन्दः शतावर्तो युगावर्तः सुरोत्तमः ।
 कालकुन्थो रन्तिदेवः केशवो गहुडध्वजः ॥ १४ ॥
 पद्मानाभो विश्वरूपः कृष्णो हरिरसंपुष्टः ।
 कैटभारिब्रह्मानाभो गोविन्दो मधुसूदनः ॥ १५ ॥
 आचारा वैष्णवी सूक्ष्मा लक्ष्मीः पुष्टिरिङ्गना ।

जीवनी मोहनी माया नवैता विष्णुशक्तयः ॥ १६ ॥
 कौस्तुभोऽस्य मणिर्लक्ष्म श्रीवत्सो नन्दकस्त्वसिः ।
 चापः शार्ङ्ग पाञ्चजन्यः शङ्खश्चक्रं सुदर्शनम् ॥ १७ ॥
 कौमोदकी गदाऽथास्य मत्स्यादौः समनामकाः ।
 अवतारा नृसिंहस्तु हिरण्यकशिषुद्विषन् ॥ १८ ॥
 उपेन्द्र इन्द्रावरजो वामनो बलिकण्टकः ।
 आदित्यो द्विपदस्तादर्द्यन्निविक्रम उरुक्रमः ॥ १९ ॥
 विष्णुश्च जामदग्न्यस्तु रामो दाशरथिः पुनः ।
 राघवो जानकीकान्तो रामो रावणसूदनः ॥ २० ॥
 दूषणारिः खरारिश्च कुम्भकर्णारिरेव च ।
 राक्षसज्ञः सुखकरः कौसल्यानन्दवर्धनः ॥ २१ ॥
 पार्थिवेन्द्रो धनुष्पाणिर्बलिर्दशरथात्मजः ।
 रामः संकर्षणः पौरो बलदेवो हलायुधः ॥ २२ ॥
 बलभद्रः प्रलम्बारिः कालिन्दीकर्षणो हली ।
 तालाङ्को रेवतीकान्तः सात्त्वतो मुसली बली ॥ २३ ॥
 भद्राङ्को भद्रवदनः कामपालः सितासितः ।
 बलो नीलाम्बरश्चाथ तस्य संवर्तकं हलम् ॥ २४ ॥
 सौनन्दमस्य मुसलं कृष्णो दामोदरोऽद्रिघृत् ।
 दाशार्हो नरकारातिर्वनमाली गदाग्रजः ॥ २५ ॥
 शैनिः कंसरिपुः शौरिः सारथिस्तस्य दारुकः ।
 वसुदेवोऽस्य जनको दुन्दुरानकदुन्दुभिः ॥ २६ ॥
 प्रद्युम्नो मन्मथः कामो मारो मनसिजः स्मरः ।
 कन्दर्पो दर्पकोऽनङ्को मीनाङ्को मकरध्वजः ॥ २७ ॥
 पुष्पधन्वा रतिपतिः शंबारिरनन्यजः ।
 शूर्पकारिर्मधुसखः पञ्चेषुर्विषमायुधः ॥ २८ ॥
 बन्धुवर्मो जराभीरुहच्छयो मधुसारथिः ।
 ब्रह्मसूरनिरुद्धः स्यादृश्यकेतुरुषापतिः ॥ २९ ॥
 अथान्ये ह्यवताराः स्युर्वरनारायणावृषी ।
 अश्वो हथशिराः शेषः कपिलो व्यास इत्यपि ॥ ३० ॥
 दत्तत्रेयश्च कल्की च बुद्धश्चेत्येवमादयः ।
 कपिलस्तु महाविष्णुर्वर्यासः सत्यवतीसुतः ॥ ३१ ॥
 पाराशर्यो द्वैपायनः कृष्णद्वैपायनोऽपि च ।
 बुद्धस्तु श्रीघनः शास्त्रा बोधिसत्त्वो विनायकः ॥ ३२ ॥

समन्तभद्रः सर्वज्ञो मारजिज्ञोकजिज्ञिनः ।
 घडभिज्ञो दशबलो धर्मराजस्तथागतः ॥ ३३ ॥
 मुनीन्द्रः सुगतः शाक्यो मुनिरह्यवाद्यपि ।
 शाक्यसिंहस्तु सर्वार्थसिद्धः शौद्धोदनिगुरुः ॥ ३४ ॥
 गौतमश्चार्कबन्धुश्च जिनस्त्वर्हस्त्रिकालहक् ।
 अष्टकर्मपरिष्ठो वीतरागश्च केवली ॥ ३५ ॥
 लक्ष्मीः पद्मालया शक्तिर्मा क्षीरोदसुतेन्दिरा ।
 रमाधिजा भारगवी च श्वीलिङ्गाश्चामृजाह्याः ॥ ३६ ॥
 गरुडः काश्यपसुतो गरुत्मानुरगाशनः ।
 सुपर्णीतंनयस्तादर्थे वैनतेयो महेन्द्रजित् ॥ ३७ ॥
 पञ्चगारिविष्णुरथः सुपर्णो विहगाधिपः ।
 महेश्वरः पशुपतिः श्रीकण्ठः पांसुचन्दनः ॥ ३८ ॥
 शङ्खरो गिरिशो रुद्रो गिरीशः शशिभूषणः ।
 महेश्वरअन्द्रमौलिः पिनाकी शशिशेखरः ॥ ३९ ॥
 कपर्दी धूर्जटिः शर्वः कपाली नीललोहितः ।
 ईश ईश्वर ईशानो भर्गो मृत्युज्ञयो मृडः ॥ ४० ॥
 वयोमकेशो महादेवः प्रमथाधिपतिः शिवः ।
 शूली दक्षाध्वरारातिः कामारिः परमेश्वरः ॥ ४१ ॥
 कृत्तिवासा अहिबुद्ध्यो नीलत्रीवस्त्रिलोचनः ।
 गङ्गाधरो विरुपाक्षो वामदेवो वृषध्वजः ॥ ४२ ॥
 भूतेशः खण्डपरशुः स्थापुरन्धकसूदनः ।
 भगवेत्रान्तको भीमस्त्रिपुरारिहंगायुधः ॥ ४३ ॥
 कटाटङ्गो जटाटीरो जटाकाटो महानटः ।
 फिण्डीकान्तो रेरिहाणः सर्वज्ञो नन्दिवर्धनः ॥ ४४ ॥
 स्थालो छिण्डीश उड्हीशः कण्ठेकालो महाब्रतः ।
 कृतानुरेता जोटिङ्गः कङ्कटीक उमापतिः ॥ ४५ ॥
 खट्वाङ्गी मन्दरमणिरुलन्दो वृषवाहनः ।
 उप्रः कटप्रदिंग्वासा भाण्डः षाण्डोऽकुतश्चनः ॥ ४६ ॥
 बहुरूपोऽर्धमकुटो दशबाहुर्दशाव्ययः ।
 ज्ञानं वैराग्यमैश्वर्यं तपः सत्यं क्षमा धृतिः ॥ ४७ ॥
 स्त्रावृत्वमात्मसम्बन्धोऽप्यधिष्ठातृत्वमित्यपि ।
 अव्ययानि दशैतानि शम्भोरव्ययमस्त्रियाम् ॥ ४८ ॥
 वामा ज्येष्ठा शिवा रौद्री चिन्तोन्मादकरी सुखा ।
 काली कलेवरा भूतदमनी चेशशक्तयः ॥ ४९ ॥

कपर्दोऽस्य जटाजूटः खट्वाङ्गोऽस्य सुखङ्ग्युणः ।
 पिनाकोऽजगदं युग्यमजगावमजीगवम् ॥ ५० ॥
 प्रमथाः स्युः पारिषदा नन्दी स्यान्नन्दिकेश्वरः ।
 अथ कूर्माण्डकः केलिकिलो गणपतिप्रियः ॥ ५१ ॥
 भृङ्गरीटः पुनर्भृङ्गी चर्मा भृङ्गरिटः शला ।
 वृषाणो लूनदोर्बाणो भेलुकस्तु कृतालकः ॥ ५२ ॥
 वीरभद्रस्तु देवाजो विघ्नेशस्तु विनायकः ।
 लम्बोदरो हस्तिराज एकदन्तो गजाननः ॥ ५३ ॥
 द्वैमातुरः परशुभृदाख्यानो गणाधिपः ।
 कुमारः शरजः स्कन्दस्तारकारिस्त्रमासुतः ॥ ५४ ॥
 महासेनो महातेजाः शक्तिपाणिर्गुहोऽग्निभूः ।
 वैजयन्तः सिद्धसेनः सेनानीः शिखिवाहनः ॥ ५५ ॥
 स्वामी गाङ्गेयगौरेयब्रह्मचारिमहौजसः ।
 वाण्मातुरः कर्त्तिकेयो ब्रह्मगर्भः षडाननः ॥ ५६ ॥
 सुब्रह्मण्यो नीलदण्डः कौच्चारिः कुकुटध्वजः ।
 अस्य शास्त्रो विशाखश्च नैगमेषश्च पृष्ठजाः ॥ ५७ ॥
 उमा मेनात्मजा रौद्री रुद्राणी सर्वमङ्गला ।
 आर्योऽद्रिजा महादेवी शर्वाणी पार्वती शिवा ॥ ५८ ॥
 आमरी रेवती षष्ठी गौतमी बाभ्रवी सती ।
 अपर्णोऽपरुजा जारी शण्डली वारुणी हिमा ॥ ५९ ॥
 बर्हिध्वजा शतमुखी योगिनी परमेष्ठिनी ।
 सुनन्दा नन्दिनी नन्दा नन्दयन्ती कपालिनी ॥ ६० ॥
 कालरात्री महारात्री रक्तदन्त्येकपाटला ।
 एकपर्णा भद्रकाली महाकाली करालिका ॥ ६१ ॥
 दुर्गा कात्यायनी चण्डी कैटभी सिंहवाहना ।
 यमेन्द्रकृष्णमैनाकरामाणां भगिनी स्वसा ॥ ६२ ॥
 विन्ध्यमन्दरकान्तारमलयेभ्यश्च वासिनी ।
 चर्ममुण्डा तु चामुण्डा चर्चा मार्जारकर्णिका ॥ ६३ ॥
 कर्णमोटी महाचण्डी महागन्धा कपालिनी ।
 ब्राह्मी माहेश्वरी चैन्द्री वाराही नारसिंहश्चपि ॥ ६४ ॥
 कौमारी वैष्णवी चेति ता एताः सप्त मातारः ॥ ६४४
 इति भगवता यादवप्रकाशेन विरच्चितायां वैजयन्त्रां
 स्वर्गकाण्डे आदिदेवाध्यायः ॥ १ ॥